

Alberd Yollaka

A maradó

*elmenne már, de még kicsit szorong
kezeit felejtí érdes támlafán
amíg marad, megilleti a jog
hát jobb lesz várni egy kicsit talán*

*maradna még, de kedve nem a régi
hiába fordul, helyet nem talál
talán ott jobb lesz, titkon azt reméli,
majd ott, ahol a villamos megáll*

*nem érti, mért is vágyik villamosra
eléldégélhet vígan itt gyalog
és várja csak, a postás pénzét hozza
amíg majd érte jönnek angyalok*

*marad ma még, de menni kell már holnap
a dombon túlról pernyét hord a szél
a téren mindenfélék szónokolnak
s az ő zsebében nincsen menlevél*

*kezeit teszi az érdes támlafára
elmenne már, de tartja még a jog
meglebben kint a nyárfa könnyű ága
lábánál benn egy vénhedt eb morog*

Félig fényből félhomályba

*homályban élni lenne jó sorod
s ha rosszat lépsz, azt mondanád, hogy végzet
tán az isten is mohón szeretne téged
amért a sors csak ellened forog*

*homályban élni mégsem vagy merész
mert kívül mégis sokkal jobb a konyha
és nincs fölötted úr, hogy egyre mondja
majd túlhan lesz a fényesség egész*

*de itt is melléfogsz, ha elkapod
a napsütést a körbejáró gangon
hiába kéred, hogy veled maradjon
egy röpké perc és már tovább forog*

*a félig fényből így jutsz félhomályba
s a fal tövében szörnyethal egy mályva*

A mentség

*nem érdekli, ha félvállról veszed
és némán túri el a hazugságot
eltitkolja, hogy régen másra vágyott
és elrejtí a felkapart sebet*

*és mintha minden rendben volna – mered
a felmutatott ékre. sosem lázad
és szinte kéri azt, hogy megalázzad
ha ezzel bármi jót tehet neked*

*de tudd meg, egyszer mégis megelégti
hogyan folyton folyvást rá hivatkozol:
hja, én sem vagyok már a kedves régi*

*– ezt mondja majd és hátadon dobol
és torkodra feszíti jól a sálát
nevét hogy mondd ki végre: Késő Bánat.*

Balla D. Károly fordításai

Alberd Yollaka lív származású finn költő és nyelvész, egyike azon fiatal finnországi értelmiségieknek, akik mozgalmat indítottak a kihalt lív nyelv életre keltéséért. Írott dokumentumokra, a múlt században felgyűjtött hanganyagokra, de leginkább saját kreatív hozzáállásukra támaszkodva szinte újrateremtik a kihalt-beolvadt finnugor nép amúgy feledésre ítélt nyelvét. Többen szépírói munkásságukat is ennek a sajátos reinkarnációnak a szolgálatába állították: Yollaka fenti verseit például lív nyelven írta, vállalva, hogy igen kevesen tudják elolvasni eredetiben, de bízva abban, hogy tolmácsolások révén mégis sokakhoz eljuthat. Ezt elősegítendő pontos nyersfordításokat készített verseihez, s ezekkel együtt küldte el számos ismerős és ismeretlen költőtársának. Az orosz nyelvű segédeszközzel ellátott küldeményel elsősorban a volt Szovjetunió területén élő, valamely finnugor nyelven alkotó poétákat kereste meg. Énhozzám például az ismert manysi (vogul) költő, a jelenleg Szentpétervárott élő Juvan Sesztalov közvetítésével jutott el.

A magyar adaptáció készítése közben természetesen nemcsak a nagyon alapos orosz nyersfordításra figyeltem, hanem az eredeti szövegre is: a vers formája, írásképe, sőt a szavak ritmusa, hangulata mindenképpen hatott rám. Kicsit be is avatódtam a lív nyelv világába. A három költemény közreadása, úgy gondolom, igazi filológiai érdekesség.